

VERSLAG BIJeenkomst 12 JUNI MET TweEDE KamerLEDEN Over WAARDEVOL WERKEN

Programma



09:50 Inloop digitaal

10:00 Welkom en Introductie

- korte inleiding door Erik Dannenberg (Divosa), ook namens Janny Bakker-Klein (Movisie)
- Kort voorstelronde Kamerleden en sprekers ontwikkelgroep
- De grote lijnen uit de relevante onderzoeken van afgelopen tijd - Marcel van Druenen (Divosa)
- Presentatie infographic Waardevol werken en de grote lijnen uit de praktijk van de ontwikkelgroep – Marjet van Houten (Movisie)

10:45 Voorbeelden uit de praktijk:
Alle Kanten uit Den Haag en Athos uit Maastricht

11:30 Reactie Kamerleden en uitwisseling met leden ontwikkelgroep

11:55 Afsluiting

Aanwezigen



Kamerleden:

Judith Tielen, VVD
Gijs van Dijk, PvdA
Marijke van Beukering, D66
René Peters, CDA
Eppo Bruins, Christen Unie
Jasper van Dijk, SP

Meelezers:

Gilda van Dijk, Gemeente Groningen
Irma Dijkstra, UW
Riet Lenting, Kringloopwinkel Zeist
Herman Jillings, SoZaWe NW Fryslan
Jos Verhoeven, Start Foundation
Oleg Boneschansker, Gemeente Leeuwarden

Ontwikkelgroep:

Anita Bastiaans, Athos
Annet Tesselaar, Gemeente Amsterdam
Bert Blonk, Focus To
Femke Spruit, Helpende Handen
Hubert-Jan With, Werkdag BV
Jaap Berends, Campus woudhuis
Janey Peters, Patijnenburg
Jessica de Ruiter, Lansco
Marius Wenker, Werksaamwf
Marja Pelzer, Gemeente Den Haag
Martijn de Wit, Gemeente Amsterdam

INLEIDING

Enkele punten uit de inleiding van Erik Dannenberg (Divosa)

- Werk is er niet voor iedereen. Er worden nu hoge eisen gesteld aan werk en werknemer, waar niet iedereen aan kan voldoen. We moeten het begrip werk aanpassen zodat meer mensen mee kunnen doen. Inactiviteit maakt mensen ziek, zowel fysiek als mentaal.
- Re-integratiebudgetten zijn de laatste jaren sterk gedaald. Nederland geeft relatief veel uit aan uitkeringen, maar te weinig aan scholing, arbeidsfitheid, re-integratie etc. (ook in vergelijking met Europa). Net zoals voetballers op de reservebank wel meetrainen, moeten we mensen die blijven trainen die tijdelijk langs de kant staan van de arbeidsmarkt.
- De economie is ongelooflijk dynamisch, maar de overheid zet tot nu toe voornamelijk statische instrumenten rondom werk en inkomen in. Bijvoorbeeld met de loonwaardemeting. Deze pakt anders uit in hoog- dan in laagconjunctuur.
- Jungle aan regelingen: er zijn 27 inkomensondersteunende maatregelen en 8 verschillende definities m.b.t. de partner. Zelfs deskundigen verdwalen in de complexiteit. Te snel worden goedbedoelde burgers als fraudeur aangemerkt.
- Verkokering en versnippering gaat ons niet verder helpen; te vaak worden labels op burgers geplakt die geen recht doen aan de gecompliceerde werkelijkheid. Financiering is al gedeeltelijk ontschot. Beleid blijft qua ontschotting achter
- Slimme samenwerkingsverbanden vanuit verschillende perspectieven biedt zicht op ongekende mogelijkheden.

EEN VIERTAL PRESENTATIES

Zie de toegestuurde pdf-jes

- Aanvullende opmerking presentatie Divosa, pagina 4: Uitrust begint niet met korting op uitkeringen om van daaruit te investeren, maar met investeringen en arbeidsmarktbeleid (kost gaat voor de baat uit).
- Aanvullende opmerking presentatie Movisie, pagina 6: Sociale corporaties zijn met betrekking tot punt 1 koplopers.
- Aanvullingen presentatie Allekanten. Allekanten staat voor ontmoeting en werken aan eigen ontwikkeling, voor wederkerigheid. Anderen helpen in ruil voor het ontvangen van hulp. We moeten starten met de vraag waar mensen behoefte aan hebben. Uitgangspunt is dat werken gezond is. Daarvoor is maatwerk nodig, peer to peer. Mensen zijn prima in staat om zelf verantwoordelijkheid te dragen. Pilot Instapeconomie: basisbaan met participatie-inkomen is bedoeld voor kwetsbare mensen (zowel mensen met uitkeringen als nuggers) die langdurig langs de kant staan

VRAGEN KAMERLEDEN en ANTWOORDEN

Vragen

Wat kan de politiek doen? Is er een concrete set van punten waaraan de Tweede Kamer kan werken? Wat moeten we extra gaan doen voor een activerend arbeidsmarktbeleid? Hoe richt je een basisbaan in?

Antwoorden

Athos: geen schotjes, geen doelgroepen, minder beperking voor professionals. Meer ruimte voor professionals, integraal aanvliegen.

Maria Pelzer (Gemeente Den Haag): 'Tussen uitkering en betaald regulier werk ligt nu niets. Er is een tussenvorm nodig voor mensen die geen regulier werk meer kunnen krijgen. Initiatieven lopen nu tegen allerlei juridische grenzen aan. Instapbaan heeft bijvoorbeeld te maken met werkgeverslasten (duur). De stelselwijzigingen waar we om vragen is de koppeling van inkomensondersteuning en arbeidsmarktbeleid. Altijd beide samen en tegelijkertijd, niet los van elkaar. Instapbanen zijn gericht op maatschappelijke waarde in de wijk. Ze combineren dus twee uitdagingen: inactiviteit met issues in de zwakkere wijken. Het zijn juist géén functies in de reguliere economie, maar taken in de wijk. Het wijkbedrijf fungeert daar als de stabiele werkgever.'

Gemeente Huizen: 'Met een klein beetje extra geld/ruimte (naast uitkering) vallen basisbanen te regelen. Dan gaan lokale organisaties het vanzelf oppakken.'

Vraag

Wat zijn de succesfactoren bij persoonlijke begeleiding?

Antwoorden

Aandacht, maatwerk, ruimte en vrijheid die professionals krijgen. Marjet (Movisie): 'Movisie heeft Wat werkt bij-dossiers. Daarin worden bekende werkzame elementen verzameld, zo is er bijvoorbeeld [Wat werkt bij het succesvol toeleiden van jongeren naar werk](#) en [Wat werkt bij arbeidsactivering van personen met psychische problematiek of een verstandelijke beperking](#). Belangrijk is om uit te gaan van eigen kracht en eigen regie en de verhouding tussen helper en geholpenen.'

Janny Bakker vertelt vanuit haar proefschrift [Anders kijken](#): 'Je moet aan mensen de vraag stellen: Wat is nou echt van betekenis voor jou? Gemeentelijke organisaties zijn nog steeds niet gewend om deze vraag te stellen.'

Vragen

Werken vanuit de uitkering kost nu vaak geld (armoedeval). Hoe gaan we daarmee om? Stelselveranderingen bieden geen hulp. Hoe vaak hebben deelnemers bij jullie initiatieven te maken met schulden en armoede?

Antwoorden

Divosa: Het stelsel is nu te ingewikkeld en vaak ook onveilig. Divosa heeft samen met VNG een [brief Armoede en schulden](#) naar Tweede Kamer gestuurd.

Reacties uit Chat: Onzekerheid en onveiligheid en gebrek aan bestaanszekerheid vormen drempels voor mensen om stappen te zetten in hun participatie. Switchen tussen loon en uitkering en weer loon is in de uitvoering een enorm probleem.

Athos: Zorg voor opvangnet, zodat mensen kunnen terugvallen. Mensen maken vaak nu geen stap vanuit de angst voor terugval.

Allekanten: 75% van onze deelnemers heeft hoge schulden - dus stress - en is niet bezig met het vinden van werk, maar met overleven. Allekanten roept de Tweede Kamer op om iets te doen aan de zogenaamde schuldenmafia.

Gemeente Den Haag: Voorkomen armoedeval. Mensen met een instapbaan krijgen naast de uitkering een toelage, zodat ze erop vooruit gaan. Hun inkomenspositie wordt gemonitord gevolgd door de gemeente.

Vraag

Kosten en baten van re-integratie komen vaak bij verschillende partijen terecht, hoe ga je om met dit 'stoken voor de burens'?

Antwoord

Athos: Zorgverzekeraar betrekken bij re-integratie, aangezien zij de winst incasseren van de lagere zorgkosten. Erik Dannenberg wijst in dit verband op [Shared Savings Dordrecht](#).

Vraag

Waarom durft gemeente Den Haag dit experiment juist nu aan (ivm het coronavirus)?

Antwoord

Juist tijdens corona bestaat het gevaar dat deze groep opnieuw verwaarloosd wordt en langdurig langs de kant blijft staan. Daarom is juist nu het moment om in deze groep te investeren.

Reacties uit Chat: Bestuurders met lef. En de pilot is ook onderdeel van de, met het Rijk getekende, Regiodeal.

AFSLUITENDE REACTIES KAMERLEDEN

Algemene Consensus: Werk is belangrijk. Werk is meer dan alleen loon. Als mensen inactief zijn, zijn de kosten voor zowel mensen als maatschappij (alle domeinen) zeer groot.

Judith Tielen (VVD): 'Dergelijke initiatieven drijven mensen die het voortouw nemen. Het is lastig in wet- en regelgeving te vatten en lastig om vanuit Den Haag aan te sturen. De bijeenkomst biedt veel concrete inzichten waarmee we als VVD aan de slag gaan (bijv in verkiezingsprogramma).'

Eppo Bruins (ChristenUnie). 'De overheid moet minder belemmeringen opleggen. Dus schrappen in wet- en regelgeving en meer ruimte creëren voor initiatieven. Ontschotten is ook een vorm van minder regels. Niet het oude stelsel door een nieuw stelsel vervangen, maar juist minder stelsel.'

Jasper van Dijk (SP). 'Pleidooi voor minder regels lijkt sympathiek, maar roept ook vragen op. Ook lokale partijen kunnen fouten maken waardoor het geld op de verkeerde plekken terecht komt.'

Gijs van Dijk (PvdA): 'Blijf de Tweede Kamer vooral vanuit de samenleving voeden. Blijf hameren op de noodzaak tot investeren in deze kwetsbare groep. Uit de evaluatie van de participatiewet blijkt dat waarschuwingen uit het veld door de landelijke politiek zijn genegeerd. Dat moet niet meer gebeuren. Signalen uit het veld moeten in wetgeving terugkomen. Het veld moet vooral de ruimte krijgen, de hoe-vraag moet overgelaten worden aan het veld.'

Rene Peters (CDA): 'Het belang van arbeid is enorm, maar gaan werken kost nu geld. Het stelsel is te ingewikkeld, switchen is niet goed mogelijk. Er moet iets aan de schuldenmaffia gedaan. De boodschap voor de landelijke politiek: maak een wet en laat de uitvoering over aan de gemeenten.'

Afsluitende reactie Divosa: 'Het is belangrijk om aan te sluiten bij de talenten en passies van mensen, i.p.v. te focussen op gebreken en beperkingen etc.'

Uit de chat: Inactiviteit leidt tot hoge kosten op vele domeinen, de kosten zullen op veel vlakken afnemen als bestaanszekerheid gegarandeerd is.